

KLÍMAALKALMAZKODÁS A VÍZTUDATOSSÁG JEGYÉBEN

c. Interaktív workshop

Miskolc, 2022.06.30.

Vásárhelyi Csenge

Nyugat-Balkáni Zöld Központ

Nemzeti Alkalmazkodási Tudásközpont

**Víztudatosság és alkalmazkodás a
LIFE-CLIMCOOP projekt keretében**

LIFE-CLIMCOOP Általános információk

Kód és akroním: LIFE19 CCA/HU/0013 LIFE-CLIMCOOP

Cím: Városok és helyi vállalatok együttműködése a klímaadaptációért

Támogató program: LIFE program, Éghajlat-politika alprogram,
Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz (CCA) kiemelt terület

2. MAGYAR KOORDINÁLÁSÚ PROJEKT A TERÜLETEN!

Projekt költségvetése: 2,95 millió €

Projekt futamideje: 2020. szeptember 01. – 2024. augusztus 31. (4 év)

A projekt támogatja a hazai klímapolitikai stratégiai dokumentumok (*NÉS-2, ÉCsT, NEKT, Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia*) alkalmazkodási céljainak elérését, valamint hozzájárul számos Európai Unió stratégiai célkitűzés teljesítéséhez is.

A projekt háttere és célja

- A városok jelentős területei ipari övezetekké alakultak át
- Nem jellemző együttműködés város és vállalat között
- Mindkét fél egyaránt érintett a klímaváltozás hatásai által, valamint egyaránt hatással van is a helyi mikroklímára, környezetre
- Közös érdekeltség a klímaváltozás hatásainak csökkentése és változó körülményekhez történő alkalmazkodás
- Közös felelősség felismerése, szükséges cselekvés irányok kijelölése közös együttműködéssel.

A projekt általános célja a köz- és magánszféra közötti partnerség kialakítása, amelynek során a városok és a helyi vállalatok együtt lépnek fel az éghajlati kockázatok csökkentése és a klímaváltozáshoz való alkalmazkodóképesség növelése érdekében, amelynek eredményeként csökkenthet az éghajlatváltozás okozta sérülékenységi szint a régióban, Magyarországon és Kelet-Közép Európa hasonló társadalmi-gazdasági adottságú területein.

Partnerség

- **Miskolci Egyetem Kémiai Intézet**
- Kazincbarcika Város Önkormányzata
- BorsodChem Zrt.
- KÖVET Egyesület a Fenntartható Gazdaságért
- Geogold Kárpátia Kft.
- Nyugat-Balkáni Zöld Központ

Támogató és követő partnerek

7 támogató partner, a projekt ismertségét, szakmai megvalósulását támogatandó

- LIFE projektek, TIM, ÉMVIZIG, BAZ KATVÉD, BAZ Megyei Közgyűlés, ANPI

15 követő partner beszerzése az átültethetőség jegyében:

- 7 város (Tatabánya, Tata, Székesfehérvár, Oroszlány, Dunaújváros, Kecskemét, Tornalja[SK]), 6 vállalat (Grundfos Mo. Kft, DENSO Kft., VIDEOTON Kft., KNORR-BREMSE Kft., MOL Zrt., Német-Magyar Tudásközpont Kft.), 1 egyetem (Kaposvári Egyetem), 1 civil szervezet (GazMag Tudományos és Ismeretterjesztő Egyesület)

Fókuszterület kiválasztásának megalapozása

CÉL: olyan vállalatok, városok feltérképezése, akik érintettek és nyitottak

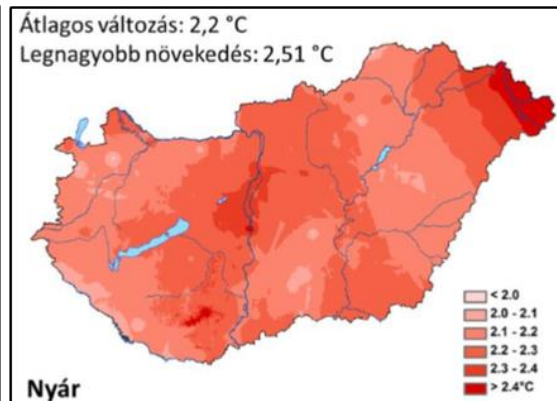
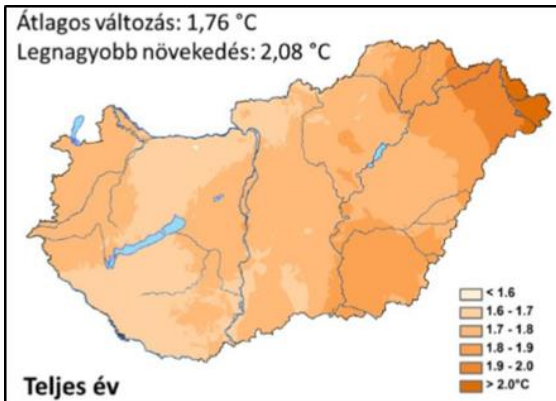
Kérdőív a vállalati klímatudatosság és a települési együttműködési hajlandóság felmérésére

- Leggyakrabban tapasztalt hatások: extrém esőzés (89%), viharkár (50%), hóhullám okozta hatások (33%)
- Nem jellemzőek az alkalmazkodási intézkedések, vállalatok szinte kizárólag CO₂ csökkentésre fókuszálnak
- Ritka és gyenge az együttműködés város és vállalat között helyi szinten

Kazincbarcika és a BorsodChem Zrt. kiválasztása

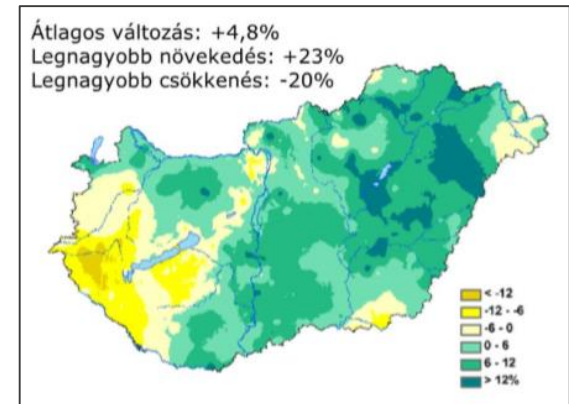
1. Klímaváltozás hatásainak való térségi kitettség
2. Szomszédság, kölcsönös városfejlesztési függőség, együttműködési nyitottság
3. Földrajzi lefedettség és az átültetési potenciál

Az éves és a nyári átlaghőmérséklet [°C] (balra), valamint az évi csapadékösszeg [%] (jobbra) 1981–2018 közötti változásának területi eloszlása

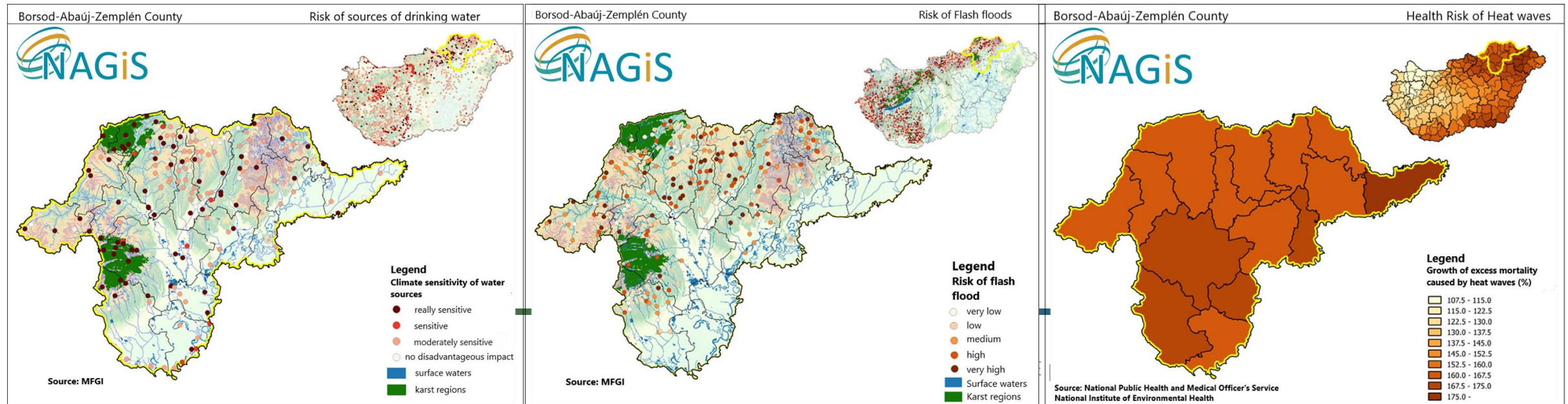
Adatok forrása: Országos Meteorológiai Szolgálat

Forrás: Jelentés az éghajlatváltozás Kárpát-medencére gyakorolt esetleges hatásainak tudományos értékeléséről

Fennálló kihívások, releváns sérülékenységi kérdések

- Éghajlatváltozás hatással van a Tardona és a Sajó vízhozamára – város, vállalat közvetlen ezek mellé épült
 - Extrém csapadékesemények** – villámárvizek, árvizek, belterületi elöntések – káresemények
 - Tavaszi, nyári csapadékhiány** – kisvizek, vízminőség- és hőmérséklet problémák: termelés kiesés, ökológiai gondok / talajvízszint csökkenés – helyi vízegyensúly felborulása
- Hőhullámos** napok számának, hőhullámos napok többethőmérsékletének, és a kapcsolódó többethalálozás emelkedése – érzékeny társadalmi csoportok: gyerekek, idősek, betegek, ipari munkások
- Vízkészletek** használata egyenlőre nem alkalmazkodás fókuszú
 - Növekvő lakossági és gazdasági vízigény
 - Kazincbarcika karsztos ivóvízbázisa, erősen sérülékeny → A város még mindig ivóvízzel locsol
- Posztindusztriális örökség:** gyenge levegőminőség, helyi egészségügyi gondok, városi zöld területek élőhelyminősége egyelőre gyenge
- Sérülékeny csoportok** közötti együttműködés hiány

Stratégiai tervezés, együttműködés, közös cselekvési irányok

C1 Közös klímaalkalmazkodási stratégia

CÉL: innovatív együttműködési és közös stratégiai tervezési folyamat megvalósítása város és vállalat között az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodás, és a negatív hatások csökkentése érdekében

C1.2 Éghajlati sérülékenységvizsgálat

Éghajlati kockázatok, éghajlattal kapcsolatos események és azok hatásainak értékelése

C1.3 Közös alkalmazkodási klímastratégia

Átfogó jövőkép, alkalmazkodási célok, intézkedések, monitoring és értékelési terv kidolgozása

C1.4 Társadalmasítás

Érintettek bevonása, széleskörű figyelemfelhívás, tudásintegráció, társadalmi elfogadottság növelése

C1.5 Módszertani útmutató, online joggyakorlat gyűjtemény

Gyakorlatok adaptálása a más, hasonló adottságokkal rendelkező települések és vállalatok számára

C2 Együttműködési mechanizmusok kialakítása – Klíma Platform, Klíma Alap

CÉL: a város és vállalat között együttműködési és koordinációs és döntéshozatali platformok jönnek létre, amelyek célja az éghajlatváltozással kapcsolatos közös intézkedések előmozdítása

C5 Klíma mainstreaming

CÉL: Az alkalmazkodási szempontok széleskörű és hatékony integrációja a helyi önkormányzati és vállalati működési gyakorlatba, szabályozásokba, rendeletekbe.

C5.1 BorsodChem: klímastratégia elfogadása

C5.3 Kazincbarcika klímastratégia elfogadása

C5.4 KB szabályozási és fejlesztési dok. felülvizsgálata

C5.5 Közös hőségriadó terv kidolgozása és elfogadása

C6 Prototípus

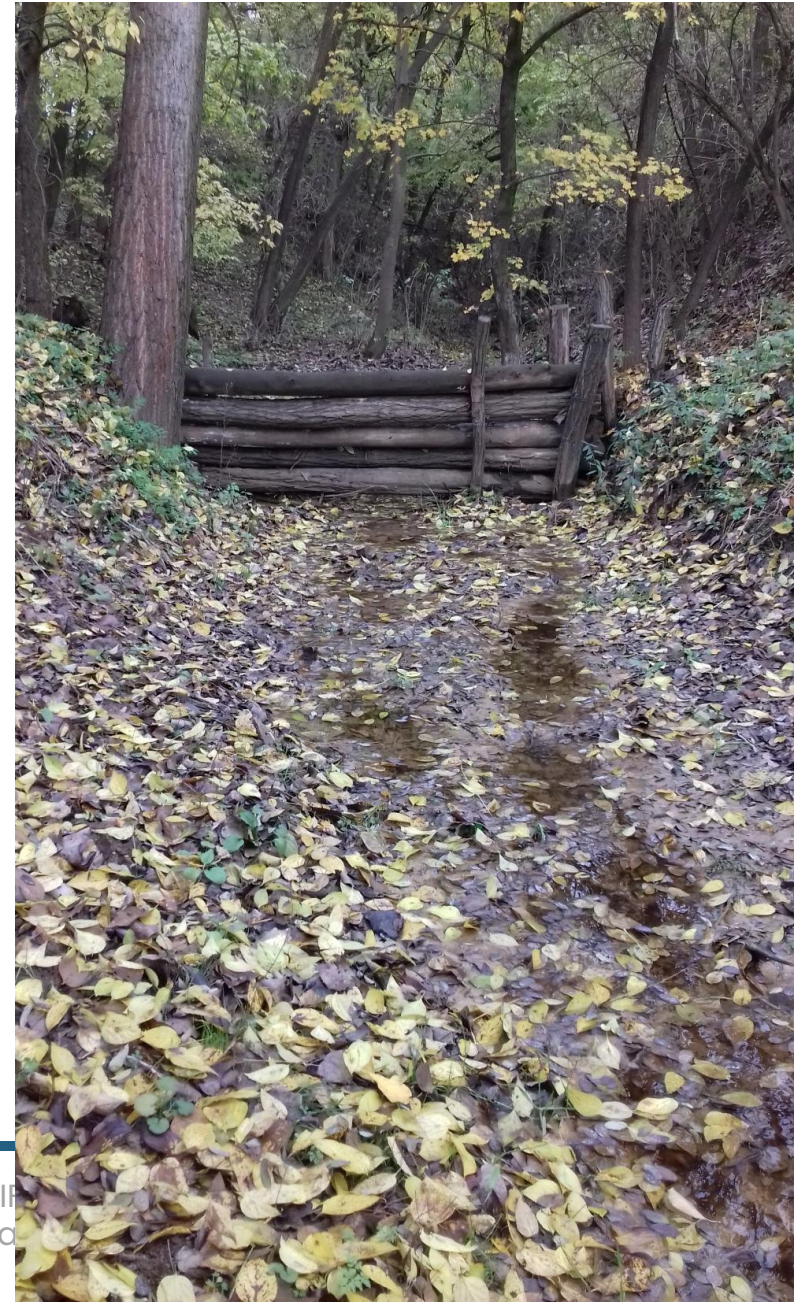
CÉL: Kazincbarcika Város Önkormányzata és a BorsodChem vízfelhasználásának optimalizálása, szürkevizek újrahasznosítása, Sajóból történő vízkivétel csökkentése az éghajlatváltozásra történő felkészülés jegyében.

C4.2 Kisvízfolyás kataszter és természetes vízviasszatartó megoldások feltérképezése

CÉL: Villámárvíz kockázat csökkentése természetes vízviasszatartó megoldások feltérképezésével és használatával. Víz helyben tartása, beszivárogtatása, lokális alkalmazkodó képesség növelése.

C3.4 Öntözési terv

CÉL: A város zöld területeinek hatékonyabb, víztakarékosabb managementje, a területek alkalmazkodóképességének elősegítése figyelembe véve a várhatóan növekvő időjárási szélsőségeket (pl. gyakoribb, hosszabb szárazidőszakok).

C3 Kisléptékű alkalmazkodási megoldások

**C3.1
Faültetés**

**C3.2
Rekultiváció –
élőhelyteremtés
biológiai
sokféleség
növelése**

**C4.1
Városi
fakataszter**

**C3.4 Zöld
infrastruktúra
terv készítése**

**C6 prototípus –
Sajó ökológiai
víz igény
biztosítás
hosszú távon**

**C3.3
Zöldtető
létesítése**

Projekteredmények átültetése, replikáció

Vízgazdálkodási modell kialakításában a Sajó vízgyűjtőn az eredmények kiterjesztésére

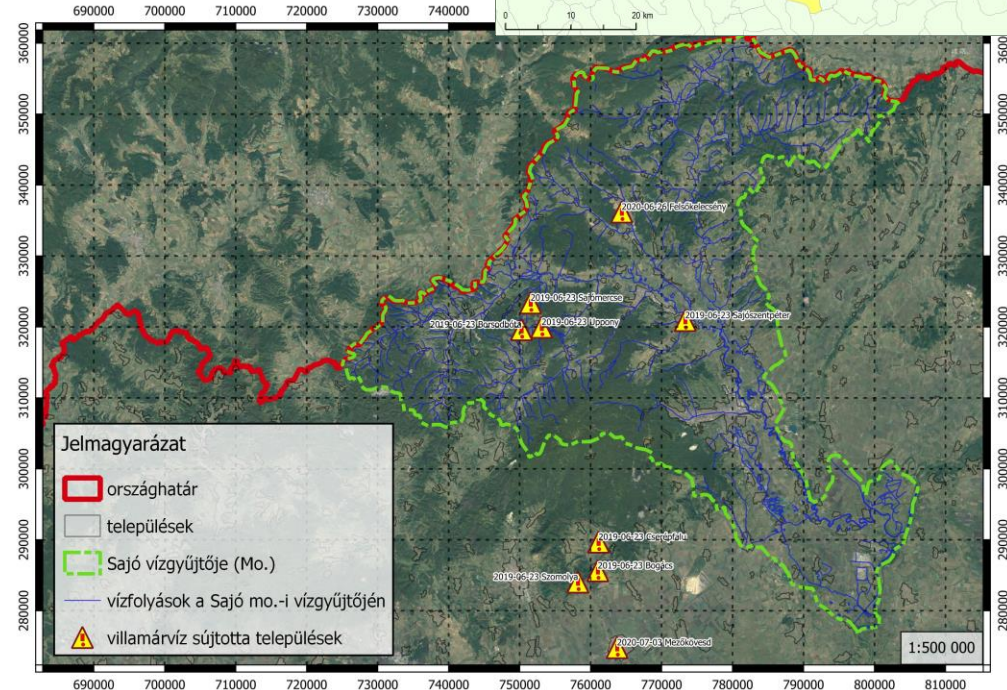
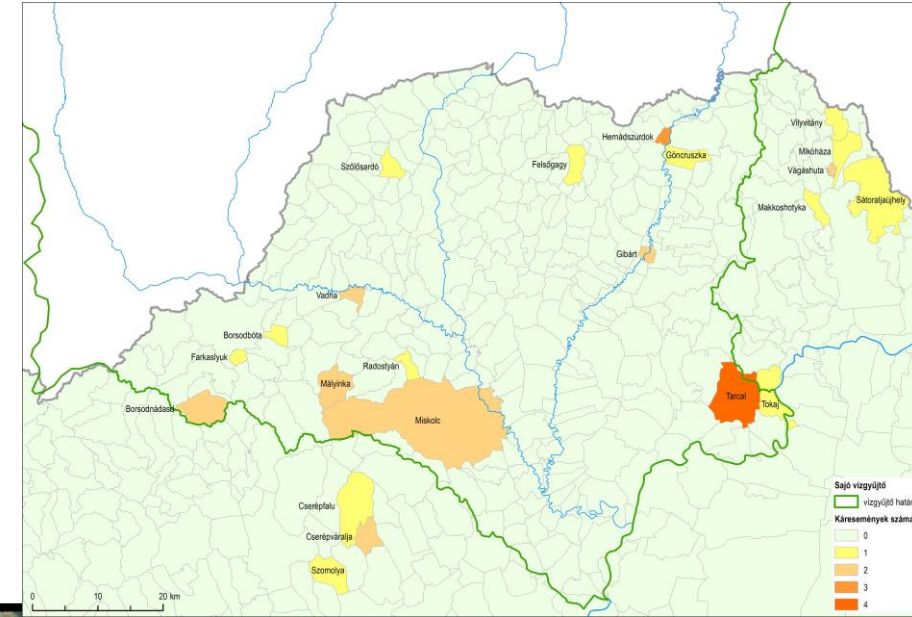
Vízgyűjtő szintű éghajlati és vízzel kapcsolatos városi és vállalati átfogó tudatosság javítása

A Sajó vízgyűjtő területén replikációs potenciállal rendelkező városi és vállalati helyszínek feltérképezése, bevonása, részükre mentorprogram biztosítása

Klíma kockázatok feltérképezése, közös klímaalkalmazkodási stratégiák kidolgozásának és további együttműködéseknek az elindítása

Vársárhelyi Csenge
projekt vezető

Köszönöm a figyelmet!

vasarhelyi.csenge@wbgc.hu

1016 Budapest, Naphegy tér 8.

+36 20 772 6000

www.life-climcoop.hu

A projekt az Európai Unió LIFE programjának támogatásával valósul meg.

MISKOLCI
EGYETEM
UNIVERSITY OF MISKOLC

KOLORCITY
KAZINCBARCIKA

